

Zprávy o vojenskovědecké práci vojenských akademií

Vojenskovědecká práce na Vojenské technické akademii Antonína Zápotockého

V jarních měsících letošního roku byly uskutečněny vědeckotechnické konference na všech fakultách Vojenské technické akademie Antonína Zápotockého.

S otázkami projednáváními na těchto konferencích bude možno se seznámit v 5., 6. a 7. čísle Sborníku Vojenské technické akademie Antonína Zápotockého, která mají být vydána ještě v tomto roce. V tomto prvním příspěvku do rubriky «O vojenskovědecké práci vojenských akademií» časopisu Vojenská mysl chci seznámit s obsahem a posláním Sborníku VTA, který je významným dokumentem o úrovni vojenskovědecké práce na Vojenské technické akademii Antonína Zápotockého. Sborník VTA AZ je vydáván od roku 1953. Celkem již vyšlo 14 čísel.

Na rozdíl od Vojenské mysl se Sborník VTA AZ zaměřuje v části vojenskovědecké především na taktiku druhů vojsk. Jeho hlavním úkolem však je uveřejňovat původní vědecké práce svých příslušníků z oboru vojenských a vojenskotechnických věd. Sborník jakožto orgán Vojenské technické akademie chce být obrazem vědeckého života celé akademie. Proto se v něm objevují výsledky vědeckých konferencí, významné články věnované metodice učebního procesu a vybrané články referující o dosažených výsledcích vědeckovýzkumné činnosti příslušníků vědeckopedagogického sboru VTA AZ.

V nejbližší době se vzhledem k připravenosti vědeckých kádrů objeví ve Sborníku autorské referáty adjunktů obhajujících své kandidátské práce.

Sborník má utužovat i spojení absolventů VTA AZ s mateřskou vysokou školou.

Dosavadní zkušenosti ukazují, že nejvyhledávanější čísla Sborníku jsou ta, která mají jednotnou tematickou náplň (na př. číslo věnované metodice výuky, technologii materiálu) nebo přispívají k řešení nejnovějších otázek, pro něž není dostatek literárních pramenů (na př. čís. 1 z r. 1955 o atomových zbraních).

Při hodnocení náplně Sborníku je třeba mít na zřeteli i tu zvláštnost, že Sborník jakožto orgán vysoké školy, která při vypisování konkursu na místa docentů a profesorů požaduje předložení původních vědeckých prací, musí také svým příslušníkům umožnit publikační činnost na svých stránkách. To třeba brát v úvahu zejména u těch autorů, kteří pro tajný ráz svých prací nemají možnost je uveřejňovat v nevojenských časopisech.

V příštím ročníku Sborníku VTA AZ bude věnována fakultě a některým cyklům vždy celé číslo, které se tak stane obrazem celoroční vědecké činnosti fakulty nebo cyklu a bude mít jednotnou náplň.

Žel, jen mizivá část článků byla po otištění podrobena kritice. Výjimkou byly články otištěné v netajných číslech. Redakce Sborníku VTA AZ vyzývá při této příležitosti čtenáře Vojenské mysl ke kritice obsahu Sborníku.

(Zpracoval inženýr podplukovník Dr. Jaroslav Goll)

Z vojenskovědecké práce Vojenské akademie Klementa Gottwalda, vyznamenané Řádem republiky

1. Ve dnech 10. a 11. 10. byla na naší akademii uspořádána vědecká konference na thema: «Protiatomová ochrana v obranné operaci vševojskové armády». V hlavním referátu konference byly vytyčeny zásady organizace protiatomové ochrany vůbec a za obranné operace zvláště.

Podrobně byla rozvedena organizace a činnost radiálního průzkumu, ženijního zabezpečení, uvědomování vojsk a likvidace následků atomového napadení. Hlavní zřetel byl věnován činnosti velitele armády a jeho štábu při organizaci protiatomové ochrany.

Živá diskuse, která se rozvinula po

přednesení hlavního referátu a koreferátů, se dotkla všech otázek, jež byly hlavním referentem nadhozeny. Diskusní příspěvky byly konkrétní, což bylo velkým kladem diskuse, protože tak byly pro autora vytvořeny dobré podmínky, aby dále rozvinul svou práci, doplnil ji nebo poopravil. I práce v komisích byla konkrétně řízena, což svědčí o tom, že naše vědecké konference se stávají důležitým činitelem rozvoje vojenskovědecké práce a jednou z jejich nejvýznamnějších forem.

V usnesení konference bylo doporučeno přepracovat hlavní referát, doplnit ho některými novými statemi, aby mohl být vydán jako pomůcka pro potřeby vojsk a vojenských škol.

V diskusi, jakož i v pracovních komisích se hodně hovořilo o grafickém plánu protiatomové ochrany, jeho obsahu, způsobu zpracování, výhodách a nevýhodách grafického a písemného plánu. Někteří soudruzi se odvolávali na svou praxi a dokazovali, že písemné zpracování plánu je daleko rychlejší, přesnější, usnadňuje práci štábu, naproti tomu, že grafický dokument je velmi pracný, vyžaduje delší doby pro zpracování, mnoho činností, že není možné vyjádřit graficky a musí být uváděny v legendě, která je nakonec tak obsáhlá jako samotný písemný plán a podobně. Poukazovali přitom na obsah grafického plánu protiatomové ochrany, který byl uveřejněn ve 3. čísle «Vojenské mysli», který je prý příliš obsáhlý a nevyhovuje svému účelu tak, jako písemně zpracovaný dokument.

S těmito vývody nelze ovšem souhlasit, protože posuzují celou věc z jednostranného hlediska. Plán protiatomové ochrany, uveřejněný v 3. čísle «Vojenské mysli», odpovídá tehdejšímu názoru, které pro jeho zpracování byly všeobecně uznávány. Autoři článku dosti jasně zdůraznili, že uvedli i takové činnosti, které přímo nesouvisí s plánem protiatomové ochrany, a to jen proto, aby bylo možné pochopit obsah grafického plánu a posoudit, zda je možné navrhovaným způsobem dokument zpracovávat. Další vývoj v tomto směru se musí ubírat zdokonalováním, zlepšováním a zjednodušováním grafického vyjádření činnosti a ne zavrhováním grafického dokumentu.

Pěch-VIII-3 upřesnil obsah plánu protiatomové ochrany, který má obsahovat jen úkoly ochrany. Proto bude potřebné zahloubat se, jak tento obsah graficky vyjádřit. Dále bude možné spojit plán protiatomové ochrany s plánem protichemické ochrany, čímž se zjednoduší práce štábu. V tom směru bylo nařizováno

některým katedrám naší akademie zpracovat takový plán, projednat ho a po schválení zveřejnit.

Konečně nesmíme zapomínat, že grafická dokumentace je účelná a nutná i z jiných důvodů. I když pro toho, kdo ji zpracovává, znamená jisté zatížení, nesmírně ulehčuje tomu, kdo ji přijímá, kdo má podle ní organisovat některou činnost. Jistě každý z nás má zkušenosti, jaké potíže jsou s hledáním míst na mapě i když jsou upřesněny souřadnicemi, kolik to dá práce, než se tato místa najdou. Často může dojít k omylu, když jsou na mapě stejná jména nebo jiné údaje. To vše odpadá při práci s grafickými dokumenty. Dále nesmíme pomíjet ani tu okolnost, že podle Varšavské smlouvy máme nyní společné velení a že grafické štábní dokumenty odpovídají za těchto podmínek daleko lépe potřebám rychlého velení.

Z tohoto zorného úhlu nutno hodnotit význam grafické dokumentace, neodsuzovat ji, ale hledat nejučelnější formy a způsoby jejího zpracování. Naše akademie ve snaze pomoci při rozvinutí těchto otázek připravuje v příštím roce řadu prací, které budou zaměřeny k vyřešení nejdůležitějších úkolů v oblasti velení vojskům v různých druzích bojové činnosti vojsk. Jedno číslo z našich sborníků bude věnováno právě otázkám velení a grafické dokumentace.

2. Ve dnech 17. až 19. října probíhala na naší akademii první celoarmádní konference učitelů dějin vojenského umění na vojenských akademích a vojenských učilištích, jejímž úkolem bylo zhodnotit dosavadní způsob výuky dějin vojenského umění a vyřešit některé aktuální otázky, které s ní souvisí. V úvodním referátu byly osvětleny některé zásadní problémy obsahu a předmětu dějin vojenského umění, metodiky výuky, jejich výchovného významu a místa dějin vojenského umění ve vojenské vědě. V diskusi byly pak tyto these hlouběji rozebrány, avšak ne vždy z hlediska soudobých potřeb naší armády. Některé diskusní příspěvky měly čistě «katedrální charakter». Není možné posuzovat výuku dějin vojenského umění izolovaně od ostatních předmětů, ani není možné přednášet nebo učit vojenskému umění jen s historického hlediska. Soudobé potřeby armády vyžadují, aby absolventi vojenských škol bezpečně zvládli zásady použití druhů vojsk v soudobém boji, způsoby jeho vedení a zabezpečení, jakož i metody organisace velení. Není proto možné vystupovat s požadavkem zvětšení počtu hodin pro dě-

jiny vojenského umění, i když je zřejmé, že by to bylo účelné. Proto nutno hledat jiné cesty, především co nejlepším využitím daného času, revisi zpracovaných pomůcek a zlepšením metod výkladu dějin vojenského umění.

Z konference vyplynulo dosti podnětů, které mohou být ihned realizovány a uvedeny v praxi.

Ve Vojenské akademii Klementa Gott-

walda jsou v proudy přípravy na celostátní konferenci, která bude významným mezníkem v dalším rozvoji vojenskovědeckého myšlení a práce v naší lidové armádě. Materiály k této konferenci jsou postupně otiskovány v *Obraně lidu*.

(Zpracoval podplukovník Michal Spišák)

Informace o obsahu zahraničních vojenských odborných časopisů

Informace o obsahu polského vojenského odborného časopisu *Myśl wojskowa* čís. 7/1955

Úvodník: K 11. výročí historického manifestu (t. j. manifestu vydaného dne 22. července 1944 Polským výborem národního osvobození, jímž bylo vyhlášeno zřízení lidové demokratického státu. Den vydání tohoto manifestu je státním svátkem Polské lidové republiky).

Podplukovník St. Rajewski, Pojednání o některých otázkách vedení střetného boje.

V úvodní části probírá autor některé všeobecné zásady organizace a vedení střetného boje v soudobých podmínkách. Dále rozebírá úlohu a význam tankového a mechanizovaného vojska, letectva, pěchoty, dělostřelectva a ženijního vojska ve střetném boji.

V následujících částech jsou rozebrány zásady organizace pochodu, a je-li předvídán střetný boj, a také úkoly protitankového a protiletadlového dělostřelectva, ženijního vojska a letectva při bojovém zabezpečení pochodu, při němž je předvídán střetný boj.

Potom je popsán průběh střetného boje v soudobých podmínkách.

V závěrečné části článku pojednává autor o otázkách velení ve střetném boji.

Major B. Kulińczyk, K otázce přeskupení vojsk v útočné a obranné operaci.

Po rozboru všeobecných zásad přeskupení vojsk v soudobých podmínkách rozebírá autor zásady přeskupení vojsk v útočných i obranných operacích, jakož i otázky plánování přeskupení vojsk.

Major magistr St. Pietraszak, Záznam o terénu.

V úvodní kapitole popisuje autor, z kterého materiálu je možno sestavit

záznam o terénu a z kterých částí se skládá.

Při rozboru jednotlivých částí záznamu o terénu vypočítává, které otázky mohou být v nich vysvětleny.

Plukovník L. Strasser, Methodika přípravy a vedení skupinových taktických cvičení.

V první části jsou rozebrány otázky vlastní přípravy učitele na cvičení, jeho přípravy ke kontrole a návod, jak pomoci posluchačům v jejich přípravě cvičení.

V druhé části rozebírá autor způsoby kontroly v průběhu cvičení, jak jsou účastníci cvičení na ně připraveni, způsoby určených učebních otázek a vývoje taktické situace v průběhu cvičení, způsoby vyslechnutí odpovědí účastníků cvičení, způsoby opravování jejich nesprávných rozhodnutí a způsoby provedení rozboru probrané učební otázky.

Další část se týká rozboru přípravy a řízení taktického cvičení v terénu.

V poslední části popisuje autor způsoby přípravy a řízení rozboru cvičení.

Vojenskohistorická část

Podplukovník Z. Stapor, Operace Sovětské armády ve východních územích Polska.

V úvodu je pojednáno o vojenskopolitické situaci, která se vytvořila na začátku roku 1944, a též o všeobecných strategických cílech letního tažení v r. 1944.

Dále je popsána činnost vojsk 2. a 1. běloruského frontu a 1. ukrajinského frontu Sovětské armády, která vedla k osvobození východního Polska.